EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.5.2013
COM(2013) 325 final

2013/0168 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse Minamata elavhõbedakonventsiooni allkirjastamist Euroopa Liidu nimel

SELETUSKIRI

Elavhõbe ja enamik selle ühendeid on inimestele, ökosüsteemidele ja elusloodusele väga mürgised. Seepärast on kõnealune keemiline element tunnistatud alates 2003. aastast ÜRO keskkonnaprogrammiga (UNEP) üleilmselt murettekitavaks aineks[1] ning ELis rakendatakse selle aine suhtes 2005. aastal vastuvõetud ühenduse elavhõbeda strateegia raames põhjalikke kontrollimeetmeid[2].

Lähtudes strateegias määratletud poliitilisest lähenemisviisist on EL alates 2005. aastast kutsunud üles pidama UNEPi egiidi all läbirääkimisi elavhõbedat käsitleva rahvusvahelise õiguslikult siduva instrumendi üle. Elavhõbe on püsiv ning elavhõbeda heited õhku levivad atmosfääris kaugele, sadestuvad kõikjal ning kogunevad toiduahelasse, eelkõige kaladesse. Seepärast ei piisa üleilmse elavhõbedaga seotud probleemi lahendamiseks üksnes ELi geograafilise alaga piirduvatest meetmetest.

ELi üldises kokkulepitud seisukohas (nõukogu 2008. aasta detsembri järeldused) kutsutakse üles töötama välja elavhõbedat käsitlev põhjalik instrument, mis hõlmab meetmeid elavhõbeda pakkumise vähendamiseks, toodetes ja protsessides elavhõbeda kasutamisega seotud nõudluse vähendamiseks, rahvusvahelise elavhõbedakaubanduse vähendamiseks, elavhõbeda atmosfääriheite vähendamiseks, elavhõbedat sisaldavate jäätmete keskkonnasõbraliku majandamise saavutamiseks, keskkonnasõbralike elavhõbeda ladustamise lahenduste leidmiseks, olemasolevate saastatud alade puhastamiseks ning teadmiste parandamiseks. Nõukogu rõhutas oma 2012. aasta juuni järeldustes, et on tähtis jätkata aktiivset osalemist läbirääkimistes kõigi tulevase rahvusvahelise elavhõbedakonventsiooni elementide üle.

UNEP moodustas nõukogu 2009. aasta veebruari otsusega GC 25/5 valitsustevahelise läbirääkimistekomitee ning andis sellele sama ulatuslikud volitused elavhõbedat käsitleva põhjaliku ning õiguslikult siduva instrumendi väljatöötamiseks.

Nimetatud volituste alusel on toimunud viis valitsustevahelise läbirääkimistekomitee kohtumist: 1. kohtumine 2010. aasta juunis Stockholmis, 2. kohtumine 2011. aasta jaanuaris Jaapanis, Chiba linnas, 3. kohtumine 2011. aasta novembris Keenias, Nairobis, 4. kohtumine 2012. aasta 27. juunist kuni 2. juulini Uruguays, Punta del Estes ning 5. kohtumine 2013. aasta 13.–18. jaanuarini Genfis.

Nõukogu volitas 14. detsembril 2010 komisjoni osalema ELi nimel liidu pädevusse kuuluvates küsimustes, mille kohta liit on vastu võtnud eeskirjad, elavhõbedat käsitleva õiguslikult siduva instrumendi üle peetavatel läbirääkimistel, pidades nõu liikmesriikide esindajatest koosneva erikomiteega ning vastavalt kõnealuse volituse *addendumis* sätestatud läbirääkimisjuhistele.

Viies kohtumine lõppes kavakohaselt ning selle tulemusena lepiti kokku elavhõbedat käsitleva rahvusvahelise õiguslikult siduva instrumendi ehk Minamata elavhõbedakonventsiooni tekstis, millega täideti UNEPi nõukogu otsusega 25/5 antud ülesanne viia läbirääkimised lõpule enne UNEPi nõukogu 27. regulaarset istungjärku 18.–22. veebruaril 2013 Nairobis .

---

1 UNEPi nõukogu otsus 23/9.

2 KOM(2005) 20 (lõplik), 28.1.2005; läbi vaadatud KOM(2010) 723 (lõplik), 7.12.2010.

Kõnealustel läbirääkimistel oli juhtroll Euroopa Liidul, kes võttis aktiivselt osa komisjonile adresseeritud läbirääkimisjuhiste kohase tulemuseni jõudmisel.

UNEPi nõukogu 27. istungjärgul avaldati heameelt läbirääkimiste lõpuleviimise üle ning paluti tegevdirektoril kokku kutsuda täievoliliste esindajate konverents, et konventsioon vastu võtta ning see allakirjutamiseks avada.

Uus elavhõbedakonventsioon avatakse allakirjutamiseks 7.–11. oktoobril 2013 Jaapanis Kumamotos peetaval diplomaatilisel konverentsil. Selle nimeks saab „Minamata elavhõbedakonventsioon" Kumamoto lähistel asuva linna järgi, kus 1950ndatel toimus kõigi aegade suurim elavhõbedareostus.

Elavhõbedakonventsiooni sisu on kooskõlas ELi üldise seisukohaga, mis lepiti kokku nõukogus 2008. aastal ning mida kinnitati 2012. aastal.

Eespool öeldut silmas pidades on asjakohane, et Euroopa Liidu esindaja kirjutab alla Minamata elavhõbedakonventsioonile tingimusel, et konventsioon vastu võetakse.

2013/0168 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse Minamata elavhõbedakonventsiooni allkirjastamist Euroopa Liidu nimel

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Elavhõbe ja selle ühendid on inimestele, loomadele ja taimedele väga mürgised ning neid reguleeritakse ELis inimeste tervise ja keskkonna kaitseks.

(2) ÜRO keskkonnaprogrammi (UNEP) nõukogu palus 2009. aastal tegevdirektoril kokku kutsuda valitsustevaheline läbirääkimiskomitee, kellel on volitused valmistada ette elavhõbedat käsitlev rahvusvaheline õiguslikult siduv instrument ning kellele anti ülesanne töö lõpetada enne nõukogu 27. regulaarset istungjärku 2013. aastal.

(3) Nõukogu volitas detsembris 2010 komisjoni osalema ELi nimel liidu pädevusse kuuluvates küsimustes, mille kohta liit on vastu võtnud eeskirjad, elavhõbedat käsitleva õiguslikult siduva dokumendi üle peetavatel läbirääkimistel vastavalt kõnealuse volituse *addendumis* sätestatud läbirääkimisjuhistele.

(4) Nagu algselt oli kavandatud, viidi läbirääkimised edukalt lõpule valitsustevahelise läbirääkimiskomitee viiendal kohtumisel, mis toimus 13.–18. jaanuarini 2013 Genfis.

(5) Kõnealustel läbirääkimistel oli juhtroll Euroopa Liidul, kes võttis aktiivselt osa komisjonile adresseeritud läbirääkimisjuhiste kohase tulemuseni jõudmisel.

(6) Nõukogu avaldas oma 3233. istungjärgul 21. märtsil 2013 heameelt läbirääkimiste tulemuse üle.

(7) Elavhõbedat käsitlev rahvusvaheline õiguslikult siduv instrument ehk Minamata elavhõbedakonventsioon avatakse allakirjutamiseks 7.–11. oktoobril 2013 Jaapanis Kumamotos toimuval diplomaatilisel konverentsil.

(8) Seepärast tuleks konventsioonile liidu nimel alla kirjutada, tingimusel et leping sõlmitakse hilisemal kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Minamata elavhõbedakonventsioon allkirjastatakse liidu nimel tingimusel, et nimetatud konventsioon vastu võetakse.

Allakirjutatava konventsiooni tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu peasekretariaat annab konventsiooni läbirääkija poolt nimetatud isikule täisvolituse konventsioonile allakirjutamiseks, tingimusel et konventsioon vastu võetakse.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel,
eesistuja

LISA

(Minamata elavhõbedakonventsiooni tekst)